

נזר השבת

יוצא לאור ע"י ביהמ"ד נזר גדליהו - ברוקלין נ.י.

גליון ט' - אייר תשפ"ה

עבודה המיוחדת של שמירת שבת בשבתות האלו

כאשר חכמים הגידו מתנה טובה יש לי בבית גנזי כו', ובחינה זו נעשה עתה'. הרי שהשפת אמת פירש שיש דרגות בשבת, ובחינה זו של 'מתנה' שיש בשבת קודש ניתן לאחר המון דייקא. ובמקו"א (כשלח תרמ"ב) מדגיש השפ"א הלשון 'ראו כי ה' נתן', כי ה' כאן השגה בבחינת ראי' בחוש מה זה השבת, והוא דרגה גבוהה מאוד בהשגת השבת. וזה ה' בשבת אחר המון.

המהרש"א שם מתרין כי באמת עמלק בא בשביל חטא של חילול שבת, ומפרש שם כי מה שאמרו חז"ל שבא מחמת רפיון ידים שרפו ידיהם מהתורה, היינו חילול שבת, שאל"כ איזה תורה ה' להם אז, עי"ש. ובאמת מצינו כי שבת ה' נקרא בשם תורה, כדכתיב 'עד אנה מאנתם לשמר מצותי ותורתי', הרי שנקרא חילול שבת בשם רפיון בשמירת התורה, דכתיב מצותי ותורתי.

והכוונה הוא כי שקולה שמירת שבת ככל התורה כולה, כמו שכתב האור החיים הק' בסוף פרשת בהר על הפסוק (כו, ב) 'את שבתתי תשמרו' - 'צריך לדעת למה

הנה בתוס' (שבת פז, ב) הקשו למה נקרא שבת זו שבת ראשונה, וז"ל שם 'מאי קרי להאי שבת ראשונה כיון דבמרה נצטוו, והא לא היתה שבת ראשונה, דמעיקרא כתיב ויסעו מאילם ויבאו וגו' ואמרינן בסמוך דאותו היום שבת היה, ועוד מקשים דמשמע מתוך הפסוקים ששתי שבתות היו קודם ראשונה כשנסעו מאילם, ואחר אותו שבת ירד להם המון, וכתיב ויהי ביום הששי לקטו לחם משנה וגו' ויניחו אותו עד הבקר וגו' ויאמר משה אכלוהו היום וגו' ששתי ימים תלקטוהו וגו' ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט וגו', משמע שבשבת שלישית שאחר מרה היא'.

ולבאר ענין שבת ראשונה כתב השפת אמת (כשלח, תרמ"ג) 'כנראה שניתן להם השבת בעת נתינת המון. וכן אמרו במדרש עקב אימתי שמרו ישראל השבת כראוי בזמן שניתן להם באלוהי, ע"ש. וכן הוא בנוסח המעלות, אילו האכילו את המון ולא נתן לנו את השבת דיינו, והלא במרה איפקדו אשבת. וכן הקשו בתוס' למה נק' שבת ראשונה ע"ש במס' שבת פרק ר"ע. אבל נראה כי עתה ניתן להם 'במתנה' השבת,

כתיב (כשלח טז, כז-כט) 'ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט ולא מצאו, ויאמר ה' אל משה עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורתי, ראו כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי', ואח"כ כתיב בפרשה (יז, א-ה) 'ויסעו כל עדת בני ישראל ממדבר סין למסעיהם על פי ה' ויחנו ברפידים ואין מים לשתות העם, וגו', ויקרא שם המקום מסה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסתם את ה' לאמר היש ה' בקרבנו אם אין, ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים'.

ואיתא בגמרא (שבת קיח, ב) 'אמר רב יהודה אמר רב אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון, שנאמר ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט, וכתיב בתריה ויבא עמלק', ובמהרש"א שם הביא קושית המפרשים כי מהפסוקים משמע שעמלק בא על נסותם את ה' ועל המסה ומריבה, ולא על חילול שבת, והרי יש הפסק פרשה בין 'ויצא העם' ל'ויבא עמלק'.

חזר הכתוב וצוה כאן על השבת, ונראה שנתכוון להסמיק מצות שבת למצוה שלפניה, דכתיב (כו, א) לא תעשו לכם אלילים וגו', לומר כשם שעבודה זרה שקולה ככל התורה (חולין ה), גם מצות שבת שקולה ככל התורה כולה. וראיתי בפי' בפתח האהל להרה"ק רבי דוד אבוחצירא זי"ע, שכתב כי כונת הכתוב הוא שעל ידי שמירת שבת מביאין הגאולה, ולכן כתיב שבתתי שמרמז על ב' שבתות, ואחז"ל אלמלי שמרו ישראל ב' שבתות מיד היו נגאלין, ולכן נסמך בפסוק מיד לאחר זה ומקדשי תיראו, כי ע"י שמירת שבת נזכה לבנין המקדש ולקיים ומקדשי תיראו.

ובאמת יש לומר כי איה"נ שביאת עמלק לא היה עד שבאו לידי נסתם את הוי"ה, אבל הגורם לזה הי' מה שהי' פגם בשמירת שבת של ויצא העם ללקט. והכונה הוא, כי שבת נקרא סעודתא דמהימנותא, והשפת אמת מביא בשם החדושי הרי"מ זי"ע כי השבת זן וסועד את האמונה, היינו כי התחזקות באמונה בא בשבת קודש, וע"י חילול השבת הי' חסר להם זה הכח של השבת, כי השבת נותן הכח לימי המעשה, ולכן דייקא ע"י שלא הי' להם קדושת השבת באו לידי ספיקות באמונה, ובאו לידי ספק היש ה' בקרבנו אם אין. נמצא כי שניהם אמת, כי עמלק בא ע"י חסרון אמונה, ומי שחסר לו באמונה בה' הוא נופל תחת עמלק שהוא הכח של מקרה בעולם, והכל בא ע"י אי שמירת השבת שהוא הסועד של האמונה.

ויש לבאר עוד יותר, כי ענין הריב על כי אין מים לשתות, הוא מצד חוסר במדת הבטחון, וידוע כי עבודת השבת הוא העבודה במדת הבטחון, כמו ששמיטה הוא עבודת הבטחון ע"י ששוכתים

ממלאכה כל השנה השביעית, כן הוא ענין השבת. וכ"כ במאור ושמש (פר' ראה) 'הנה שבת קודש שנצטוונו שלא לעשות שום מלאכה, מורה על האמונה ובטחון, להאמין בהשי"ת שהוא זן ומפרנס, ולא כמקצת בני אדם שהשבת עליהם לעול ולמשא ומצפים מתי יעבור השבת ויכולים לעשות מלאכתם שיפרנסו ממנה, רק אדרבה ישתוקקו מתי תבא שבת יום מנוחה, לפטור ממלאכה ויגיעה, כפירוש רש"י ז"ל על ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך שיהיה בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה, ולא חסר כלום, ויחזק באמונה ובבטחון. וכן שמיטה שהיא שנה שלימה, ישתוקקו מתי יגיע שנת השמיטה, ואז ממילא לא ירע עיניו באחיו האביון, ולא יאמר כאנשי הבליעל קרבה שנת השבע שנת השמיטה אדרבה ישתוקקו על שנת השמיטה שיבא ויפטור ממלאכה והשי"ת יפרנס אותו בלא מלאכה ועבודתו. והיא מורה דרך לאדם, להיות לו אמונה שלימה ובטחון בהבורא יתברך שמו, שהוא זן ומפרנס, לא כוחו ועוצם ידו מועיל לפרנסתו. נמצא כי זה שבאו לידי ריב ע"י חוסר מים, שהוא חסרון בטחון בה', הוא ע"י אי שמירת שבת. ודייקא אי שמירת שבת בענין של השתדלות עבוד מזון - ויצא מן העם ללקט, שהלכו ללקט אוכל ע"י השתדלות, שמורה על היפך בטחון בה' בשבת, וממילא ע"י חטא זה הי' חסר הבטחון להתגבר על הנסיון, וממילא באו לידי מה שבאו ונאמר ויבא עמלק, ונמצא כי הכל בא בסיבת ויצא העם בשבת.

עוד יש להרחיב הדברים, כי יסוד ענין עמלק בא מציאות, כמבואר בספח"ק שעמלק בנימטריא רם, כי כל יסודו

הוא גיאות, היפך הביטול להקב"ה, וכל יסודו הוא שהאדם ירגיש את האני. יסוד הענין של עמלק הוא כבר מתחילת הבריאה בחטא עין הדעת, כידוע מה שרמזו הקדמונים בפסוק 'קוץ ודרדר' שהוא מרמז על עמלק הרשע, ואצל חטא אדם הראשון כתיב 'הנחש השיאני ואוכל', ופירש הראב"ד בספר יצירה כי השיאני הוא צירוף של יש אני, הנחש עשה ממני יש ואני, הכנים בי ישות, הרגשה של אני, וזה הוא מה שמביא עמלק. וכן כתבו הקדמונים כי השאלה היש ה' בקרבנו אם אין, הוא שייך למה שנאמר 'הנחש השיאני' שהוא יש עם אין. והכל ענין אחד.

שבת הוא בחינת מלכות, דלית ליה מגרמיה כלום, שבת הוא ענוה, ביטול הישות לגמרי, הכל שב לשורש, היפך של עמלק שהוא ענין של גיאות ונטילה לעצמו. הכח להתגבר על עמלק הוא שבת, ולכן דייקא ע"י חילול שבת בא עמלק כי הי' חסר להם כח הביטול הבא משבת קודש.

ועבודת האדם בחודש אייר, זמן של מלחמת עמלק, ימים של הכנה למתן תורה, הוא לתקן הפגם של השבת, הרי בימים אלו הי' הפגם של ויצא העם ללקט, אז מוטל עלינו לתקן זה, וכמו שכתב השפת אמת (זכור תרמ"ו) 'ויתכן שהוא תיקון על אשר גרם ביאת עמלק הי' על ידי חילול השבת, כמ"ש חז"ל אילו שמרו בני ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהם אומה, דכתיב יצאו ללקוט כו' ויבוא עמלק, א"כ ע"י השבת יכולין לתקן ולזכות למחות שמו של עמלק'.

וכתיב בפרשת בשלח 'וישבתו העם ביום השבעי', ופסוק זה נראה כמיותר,

ובפשטות כונת הכתוב הוא כי לעיל כתיב כי בשבת ראשונה יצאו מהעם ללקוט, ולא שמרו שבת ראשונה, אבל שבת זו השני' כן שמרו, ולכן כ' דייקא לשון העם, כי זה 'העם' שהם הפחותים מהכלל ישראל שחללו השבת הם שבתו בשבת זו, והיתה אז שלימות השביתה. והנה כתיב שבעי חסר יו"ה, מה שלא כתוב כן בנוגע לשבת בכל התורה, ופירש בספח"ק היכל הברכה [אשר יום ההילולא הוא י' אייר] כי היה חסר בשמירת השבת, כי לא הי' להם הדרגא של שבת הראשונה שאילו היו שומרים אותה לא הי' שולט בהם אומה ולשון, וכאן אכן שבתו, אבל הי' חסר בשלימות השבת מחמת החסרון בשבת הראשונה.

מבואר בדברי השפת אמת כי לכן כתב השביתה בשבת זו, כי בלא שביתה זו לא הי' אפשרי לבא לידי קריבה לפני הר סיני ולהיות מקבלים התורה. ויסעו מרפידים, הי' בכח שביתה השבת, הרי לחד מ"ד בגמ' הי' הנסיעה בשבת עצמו,

ולחד מ"ד למחרת השבת באותו היום שבאו מדבר סיני, אבל הכח הי' מצד השביתה בשבת. וכתב השפת אמת (במדבר, תרנ"ח) 'וזהו עיקר הכנה אל התורה, והוא בחי' השבת שניתן קודם מתן תורה, וכשחטאו ויצאו ללקוט נאמר מאנתם לשמור כו' ותורותי כו', כי השבת הי' הכנה להיות מוכנים על ידה לקבל התורה. לכן אח"כ דכתיב וישבתו כו' ביום השביעי, תיכף נסעו מרפידים להר סיני. וכן הוא סדר המעלות, נתן לנו השבת וקרבנו לפני הר סיני. ועל זה כתיב 'ומדבר מתנה' ואמרו חז"ל אין אדם זוכה לתורה עד שנעשה הפקר כמדבר, וז"ש בשבת מתנה טובה יש לי כו', הוא עצם התורה שעל ידי השביתה וביטול כל המלאכות זוכין לתורה. והרי כבר הבאנו דברי המהרש"א, כי הרפיון ידים הי' האי שמירת שבת, א"כ הויסעו מרפידים הוא דייקא ע"י שמירת שבת. ובלי שבת לא הי' להם אפשרות לבא לידי פסקה זוהמתן ולהיות מזוככים בהר סיני.

מתן תורה נקרא בשם ברית, שני לוחות הברית, כמו שהביאו בשם הגר"ח זי"ע לפרש לשון התפלה שאומרים 'ושני לוחות אבנים הוריד בידו וכתוב בהם שמירת שבת וכן כתוב בתורתך ושמרו בני ישראל את השבת', והק' המפ' מה הכונה 'וכן כתוב', על מה צריך להביא ראי, ופי' דהכונה הוא כי שבת הוא ברית מצד היותו כתוב בשני לוחות הברית, וכן כתוב בתורה ג"כ ששבת נקרא ברית, דכ' בפרשת ושמרו שהוא ברית עולם, שבת הוא ברית מב' בחינות, הן מצד הלוחות והן מצד השבת עצמו, ומבאר השפת אמת כי כמו שיש שלום זכר לפני ברית מילה, וכמבואר בחז"ל כי צריך הילד להיות עובר יום השבת לפני שנכנס לברית, היינו ברית של שבת לפני הברית מילה, כן הוא במתן תורה, שצריכין בני ישראל לשמור שבת לפני כניסת ברית במתן תורה, וזה הוא מה שנכתב דייקא שבת זו בתורה, וישבתו ביום השביעי.

ע"י שמירת שבת האדם ניצל מאויר המלאה קליפות הטומאה

מקדישכם, ואף האכילה שאוכל בשבת להנאת הגוף הוא בקדושה, כמו שכתב האר"י ז"ל, ואין שייך לומר שתענוגי שבת יגרמו להיות מלאה הארץ זמה. ובאמת גם במועדים לא אמרו הא דסקבא דשתא רגלא על יום טוב, דהרי מטעם זה הוא שתקנו להתענות בה"ב אחר הרגלים (כמו שכתבו תוספות קידושין פא, א) ולא תקנו אלא אחר פסח וסוכות ולא אחר שבועות (כמו שהקשה

לב. ובאמת כנמרא לא אמר רק רגלא דהיינו מועדים ולא שבת, דאכילת שבת אינו מזיק שיגרום שליטת יצר הרע, וכמו שכתב בזהר הקדוש (ח"ב פח, ב) פרש חגכם קאמר ולא פרש שבתכם, וכתיב 'חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי' ואילו שבת לא קאמה. והיינו דקדושת המועדות דישאל מקדשו ליה, צריך ליוזר שיהיה בקדושה, מה שאין כן קדושת שבת דכתיב 'כי אני ה'

כתיב בפרשתן (יט, כט-ל) 'ומלאה הארץ זמה, ואת שבתתי תשמורו ומקדשי תיראו, ובבעל הטורים כתב לפרש המשך הפסוקים על פי דברי חז"ל (קידושין פא, א) סקבא דשתא ריגלא, וכתב על זה בספח"ק פרי צדיק (אות ד) 'ובבעל הטורים כתב ומלאה הארץ זמה וסמוך ליה את שבתותי, לומר סקבא דשתא רגלא, שאוכלין ושותין כו' דכתיב (הושע ה, יא) זנות יין ותירוש יקח

במרדכי ועיין ב"י או"ח סימן תכ"ט), מבואר שלא תקנו אלא שם משום שהם ימים מרובים, ולא אחר שבועות שאף בחוץ לארץ שהם ב' ימים לא נהגו להתענות אחריו, וכל שכן שבת דהוא רק יום אחד, וכפי הנראה עיקר החשש משום חול המועד.

והנהגה אנו רואים שבעת דור המבול, בעת שנתקלקלו כל האנשים, גם הבהמות וכו' נתקלקלו, הביאור מבואר בפירוש הר"ן עה"ת, כי ע"י החטאים נתקלקל האויה, והאוויר נעשה מגושם ומלא קליפות טמאות, והחיות וכו' שהכניסו את האוויר הזה בתוכם נשפעו מהאוויר ונתקלקלו. נמצא כי הקלקול של החיות הי' ע"י האדם, שהוא מלאה הארץ וזהמא וכוחות הרע שהשפיעו על כל העולם, וכולם השחיתו דרכם.

ועל דרך זה יש לפרש לשון הקרא 'ומלאה הארץ זמה', כי ע"י החטאים נתקלקל רח"ל כל הארץ, וכל א' הוא בסכנה שיהי' מושפע מזה. וכן מבואר בפרי צדיק, שפי' כי מלאה הארץ, על דרך זה.

ושמירת השבת הוא העצה לזה, ובלשונו הק' 'ולכן כתבה התורה העצה לזה לנקות עצמו מהרהורים הרעים, על ידי את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו'. ומבאר שם הטעם כי ע"י שבת בא לידי יראה ופחד, ובלשונו הק' 'כתב בזוהר הקדוש (בהקדמה ה' ב) את שבתותי תשמורו דא שבת עלאה ושבת תתאה כו' אעבר כרוזא ואמר ומקדשי תיראו ודא שבת דמעלי שבתא דאיהי יראה ושריא בה יראה, והיינו שמצד הקדושת יראה ופחד שישראל משיגין תיכף בכניסת שבת ואומרים לפנינו נעבוד

ביראה ופחד, וקדושת הפחד מלפניו יתברך מבטלות כל הרהורים רעים מהלב, ומצד שמירת שבת ינקה האדם ויטהר את לבו מהמחשבות והרהורים הרעים ויאחזו צדיק דרכו בקודש בלי שום מחשבת פסול, ועל זה אמר את שבתותי תשמורו, שהשם יתברך מופיע בשבת הקדושה כמו שנאמר לדעת כי אני ה' מקדשכם, וינצלו שלא יתקלקלו חס ושלום, ואחר כך ומקדשי תיראו, היינו שיזכו ליראה.

התורה הקדושה אומר לנו עצה על זה, כי העצה נגד המצב של 'כי מלאה הארץ' הוא שבת קודש, והדבר מאוד נוגע לזמנינו, שהמצב של מלאה הארץ הוא נגד עינינו, ומרגישים כי מכל צד יש השפעה רח"ל של אויר מטומטם מלא מכל רע, וזה גורם קצת יאוש שהאדם אינו רואה איך בידו להינצל מזה, הלא האדם מושפע מבלי רצונו ומבלי לכוון על זה, ירידה נוראה רח"ל בקדושת האדם, אבל התורה הק' נותנת לנו עצה איך להתגבר, והוא ע"י שמירת שבת קודש.

אבל יש לשים לב שבתורה נאמר שבתתי, שבת שלי, דהיינו לא סתם שמירת שבת, אלא לשבות ביחד עם הקב"ה, דהיינו דרגא זו של מתנת השבת, מתנה טובה יש לי בבית גנזי, שהכונה כמו שאמר אאמ"ו זללה"ה שנכנסים לתוך בית גנזיו, בית גנזיו היינו שהאדם גנזו בתוך הבית ואינו מושפע מהחוץ, ואז הוא נמצא במקום אחד שאין שם ההשפעה של 'הארץ שמלאה זמה', וזה המשך הפסוקים. וכתב בספה"ק ברית כהונת עולם (מאמר השבת פרק ד) 'ובמקום אחר ביארנו מפי מורי ורבי ז"ל כי טעם בית גנזי הוא

בבחינת יר"א שב"ת (תיקוני זוהר תיקון ט; כה, ב), וכי היכי דאמרינן (ברכות לג, ב) אין לו להקדוש ברוך הוא בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים'. נמצא כי בשבת האדם מוקף מיראה, והוא השמירה מההשפעה מהאוויר המזוהם בדברי הפרי צדיק הנ"ל.

והאדם צריך להמשיך כח של השבת קודש לתוך ימי החול, כמו שכתב רש"י בפרשת כי תשא פירוש מלת 'שבתון' מנוחת מרגוע ולא מנוחת עראי, וכתב השפת אמת (תשא, תרנ"ב) 'בפסוק אך את שבתותי תשמורו, את הוא הטפל לשבת, והוא ששת ימי המעשה מא' ועד ת', וצריכין להמשיך הארת השבת בימי המעשה. ורש"י פי' שבת שבתון מנוחת מרגוע ולא עראי, יתכן ג"כ לפרש שלא יהי' מנוחה לפי שעה, רק להתיישב מנוחת השבת בלב על כל ימי המעשה'. ועי"ז יש לאדם כח מהשבת להיות מוקף במחיצות של יראת שמים גם במשך כל ימות החול, שלא יהי' מושפע מהאוויר שמסביב.

ויש להוסיף כי נאמר אח"כ 'ומקדשי תיראו', ויש לומר בדרך דרוש כי המקדש בזמנינו הם הבתים של כלל ישראל, ששם צריך להיות השכינה שרויה, כאשר הגידו חז"ל (סוטה יז, א) ששכינה שרויה ביניהם. וגם בבית של יהודי צריך לשרות אויר אחרת, אויר שאינו מושפע מהרחוב, ועי"ז יהודי החוזר מהרחוב, מכל היום אצל העבודה, יכול להיות מוגן מהארץ שמלאה זמה, אלא להיות מוקף מחיצות בביתו ולנשום אויר צח, להחזיר הקדושה למקומה.

לתרום, להערות או לקבל הגליון

nezerhaparsha@nezergedalyahu.com / 347-486-2093

נזר העֶשֶׁבֶת

יוצא לאור ע"י ביהמ"ד נזר גדליהו - ברוקלין נ.י.

גליון י' - אייר תשפ"ה

מדת עין טובה

זו שלא הי' להם עין טובה עד כדי כך ליתן להזולת כל מה שיש לו, כל השגתו בתורה, והי' חסר איזה נקודה בדרגת ה'ללמוד', היינו בהרצון להיות ללמד לגמרי, כנ"ל [ור"ע הרי מסר נפשו על ללמד, כמבואר סו"פ הרואה, ולכן כתלמידים של ר"ע הי' זה תביעה עליהם].

'ונותנים באהבה רשות זה לזה', היינו רשות להשיג מדריגתו, ביטול הישות ואחדות לגמרי, וזה מטהר כמו מקוה, וכמו שמבואר בספח"ק אהבת שלום שאחדות מטהר כמו מקוה, והכונה בזה הוא, שעיקר טהרת מי מקוה מבואר בחינוך הוא הביטול לגמרי להקב"ה, בבחי' ביטול העולם לגמרי למצב שהוא כולו מים בקודם התהוות העולם, כן אהבת ישראל הוא ביטול הישות של עצמותו, כי כדי שיהי' כלל ישראל באחדות לגמרי צריך שיהי' לו ביטול של היש של כל אחד. דרגא זו שאמרנו בעין טובה הוא שיא הביטול, לבטל כל המעלה שיש לו, שמוכן ליתנו

עילם שלא זכה ללמד, היינו שלא זכה למדת עין טובה.

למדיו אנו מזה גודל המעלה שיש באדם שמוכן להיות נותן לגמרי להשני המעלות והמדרגות שיש לו, ומבין שכל מה שמקבל הוא מתנה מן השמים, והוא רק שיהי' ביכולתו להיות מוסר הדברים הלאה. ויש להבין כי זה נכלל בדברי התורה הק' שצוה אותנו 'ואהבת לרעך כמוך', כי ואהבת הוא פועל יוצא, והיינו להכניס לתוך השני כל מה שיש לו, וזה כונת רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה, כמו שמדייק החתם סופר כי 'בתורה' היינו לאפוקי בעניני גשמייות, כי בגשמייות אינו מחויב ליתן את כל מה שיש לו, אבל בתורה יתן ויתן כל השגתו להשני.

הנה אין לנו השגה במה שאמרו חז"ל שמתו תלמידי רבי עקיבא משום שהיו צרי עין, ההיפך של עין טובה, דע"כ אינו במובן הפשוט, כי היו תלמידי רבי עקיבא, רק ע"כ הוא בדקות הענין של עין טובה, וי"ל שהכונה הוא בנקודה

אומרים בברכת ק"ש, 'וכלם מקבלים עליהם עול מלכות שמים זה מזה ונותנים באהבה רשות זה לזה', נראה כי יש לנו ללמוד מזה כי מי שמקבל עליו עול מלכות שמים הוא נותן באהבה רשות לאדם אחר, ויש להבין מה הכונה לנו בענין נתינת רשות זה לזה.

בספר צדקת הצדיק (אות רנה) מביא בשם הרה"ק בעל מי השילוח זי"ע בזה הלשון 'כמו ששמעתי על ללמוד וללמד, דאין מבקש שיהיה רב, רק רצה לומר שיהיה לו טובת עין, שאחר ידע גם כן מה שהוא יודע ויהיה כמותו'. וזה מה שנקרא 'עין טובה', שמוכן ליתן כל מה שיודע לכל אחד, ולא יהי' לו שום יתרון על אדם אחר והמתכונן בזה יודע כי זה הוא מעלה גדולה, שיהי' האדם מוכן שלא יהי' לו שום מעלה ויתרון על שום אדם אחר, וזה נקרא עין טובה, עי' בדבריו שם שמבאר בזה מה שאמרו חז"ל על

לכל אחת, וזה גורם טהרה אמיתי, ולכן רשות זה לזה עולה בגימטריא תתק"ס, שזה הדרגא של אהבה זה לזה בדרגא כזו גורם טהרה כמו מקוה.

וזה עבודת ימי הספירה לקנות מדה זו של עין טובה, על ימי הספירה אנו אומרים לטהרנו כמו שמדייק השפ"א (אמור תרל"ב) שתכלית עבודת הימים הוא לבוא לידי טהרה, [ומבואר שם דברים עמוקים ויסוד הדברים הוא כי ע"י בחי' הביטול להקב"ה שמבטל כל עצמותו להקב"ה אז בא לידי טהרה], וזה הטהרה הוא ע"י זה הדרגא של עין טובה, ובזה זוכין לשבועות, כאיש אחד בלב אחד, והיה טהורים לקבל התורה הק'.

זה העבודה של עין טובה מיוחד לשבת קודש, כי בשבת יכול האדם לבטל האני, ויכול לבוא לידי בחינה זו של עין טובה שהוא מוכן לוותר על כל מעלתו, ושיהי' לחבירו של מה שיש

לו, שבת האדם זוכה למדת הענוה, כמבואר בספח"ק [ע"י אהבת שלום פ' עקב שכ' בחינת עקב ענוה, בחינת שפלות, בחינת שבת קודש', בספר משמרת איתמר פ' שמות ופ' בהר שכ' וגם לקדושת שבת אי אפשר לבוא כי אם על ידי ענוה ושפלות', ובספר צמח צדיק (פ' כי תשא) כתב כי שבת בחינת מלכות דלית לי' מגרמי' כלום, וע"י בפרי צדיק (תזריע אות ב) היינו בשבת שנופל הפחד והיראה על האדם נעשה עני ונכה רוח. על ידי שמשים אל לבו את כל העבר עליו ורוחו נשברה ושפלה עליו], וכמו שכ' בספר אהבת ישראל (פ' נחאות נ"ט) כי בשבת זוכין לנחלת יעקב אביך, שהוא ר"ת אין, שזוכין בשבת לביטול האני והיש, והוא באמת נחלת יעקב שהנחיל לבני ישראל הכח של קטנתי שמורה על ענוה וביטול, ולכן עבודת השבת ביטול האנכיות עד שיכול להשיג עין טובה ליתן כל אשר לו בשביל הזולת.

ענין עין טובה הוא שייך ליעקב אבינו כמו שכ' הגאון זי"ע במשלי עה"פ עין טובה הוא יבורך, כי עין טובה זה יעקב שחי קמ"ז שנה כמנין עין טובה, נמצא כי שבת קודש שהוא נחלת יעקב, הוא שייך להעבודה המיוחדת של עין טובה.

ויש לפרש הקשר של שבת לימי הספירה, כי בזמירות ליל שבת אנו אומרים 'טהורים יירשנה', וענין ירשנה הוא דבר נפלא כי ירשנה אין לה הפסק, ונראה כי ע"י הטהרה של ימי הספירה זוכין להתקשר לשבת שיהיה ירשנה, וזה הכונה טהורים יירשנה. ועוד לפי המבואר כי עיקר הטהרה בא ע"י ההשקפה של האדם למקור מחצבתו, והוא מקשר עצמו להשי"ת ע"י הביטול הישנות והאנכיות, הרי שבת הוא הזמן שיכול להגיע ביותר לידי טהרה, ולירש בחינת השבת.

מתנה טובה יש לי בבית גנזי

ובזה אנו מבינים דברי חז"ל שהקב"ה הגביה את אברהם אבינו ע"ה למעלה מכיפת הרקיע, פי' כי הכח להתגבר על הטבע הוא שייך רק כאשר האדם הוא מחוץ לטבע, אבל כאשר הוא נמצא בתוך הטבע הרי אינו יכול להתגבר כי הרי הוא נמצא בתוכו.

לכריכון בדרך שעשו חנניה, וכן מספרים שהראה החידושי הרי"מ זי"ע דבר זה לאברכים שניקו את ספריו לפני הפסח, והמכוון על האדם שבהיותו מחוץ לעולם אז יכול להגביה את כל העולם, ורק בהיותו תוך העולם אינו יכול להתמודד עם העולם.

כתב האמרי אמת (אמור תרס"ה) 'אאזז"ל אמר בשם ספר אילים שיכולין להמציא כלי שיהפוך את העולם אלא שצריכין להעמיד אותו הכלי מחוץ לעולם, איש ישראל ג"כ ע"י מסירות נפש הוא יוצא מן העולם הזה מכל וכל וזהו תהיו שותפין

וזה הוא כוחו של יוסה"צ שנאמר עליו בעת הנסיון 'וינס ויצא החוצה', כי הנסיון הוא נסיון שמצד טבע העולם א"א להתגבר עליו, נסיון עצום עד מאוד, כמבואר במדרש שאמרה ההיא מטרונותא, והכח להתגבר על הנסיון הוא ויצא החוצה לצאת מחוץ לעולם, ועי"ז יכול לנצח על הנסיון.

וזה הכח ניתן לבני ישראל בעת יציאת מצרים, כדכ' בסו"פ שמיני אני ד' המעלה אתכם, ופירש השפ"א זי"ע כי המעלה אתכם הוא ענין חדש, בחינה אחרת ויותר נעלה מיציאת מצרים, ויש להבין הכונה ע"ד הנ"ל, 'המעלה' היינו להגביה את האדם להיות מחוץ לעולם.

וזה ענין שבת קודש, שנאמר עליה 'מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת

שמה', ואמר אאמ"ו זללה"ה ע"פ דברי השפת אמת כי בש"ק הקב"ה מכנים האדם לתוך בית גנזיו, היינו למקום שהוא מחוץ לעולם, ועי"ז יכול האדם להתגבר על העולם, וזה נותן כח לכל השבוע. וזה הרמז ש'אני ה' המעלה אתכם' עם הד' תבות עולה בגימטריא שבת.

וזה הוא הכח לבן ישראל לקדש עצמו, כי קדושה הוא סתירה לטבע, רק להיות מופרש ומובדל מהטבע, והכח לזה הוא רק ע"י שהאדם יכול לצאת מחוץ לטבע ולשלוט על הטבע מבחוץ.

ויש להוסיף בזה נקודה, להבין מעלת אני ה' המעלה אתכם, במובן יותר פשוט, עפי"ד המסילת ישרים,

עה"פ על כן יאמרו המושלים וגו' שהכונה שבכדי לעשות חשבוננו של עולם צריכים להיות מאלו המושלים ביצרם, ואומר שם משל לגן המבוכה, שאי אפשר למצוא הדרך הנכון, רק מי שיושב למעלה מהגן רואה הדרכים מלמעלה ויודע הדרך הנכון. וזה אני ה' המעלה, היינו להיות למעלה ולראות הדרך הנכון, ובזה יכולין להיות קדושים. וגם בחינה זו הוא קדושת שבת קודש, שניתן לנו הכח בשבת להיות על האכסדרה למעלה מכל הגן, ולראות הדרכים מלמעלה, ולהבחין איזה דרכים הם מעלמא דשקר ומלאים דמיון שאינם מובילים האדם לתכליתו, ואיזה דרכים מביאים את האדם אל האמת.

שמירת הדיבור בשבת קודש בפרט בימי הספירה

שבת מיוחד לתיקון כח הדיבור, כתיב 'ודבר דבר' ודרשו חז"ל שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול, וזה נאמר גם בקום ועשה, היינו שאין בזה רק ציווי שלא ידבר דיבורי חול, רק שיהא הדיבורים הטובים בדרגא למעלה מהדיבורים של חול, ומדייק הרה"ק רבי צדוק הכהן זי"ע שלא נאמר מדבר דבר כמו דכתיב ממצוא חפצך, רק ודבר דבר שהוא לשון חיובי. והטעם בזה פשוט, כי

כח הדיבור בא מהנשמה, כדכתיב 'ויפח באפיו וגו' ויהי האדם לנפש חיה' ופירש התרגום לרוח ממללא, וממילא כאשר הנשמה מתגבר יותר ויש לאדם נשמה יתירה, הרי נתוסף בו כח בדיבוריו הטובים הבאים מכח הנשמה הקדושה.

כח מצרים היא לטמא הדיבור של האדם, כמו שרמזו בספה"ק כי פרעה הוא פה רע, וכן איתא כי בגלות היה כח הדיבור בגלות, וכן

איתא כי ביציאת מצרים נפתח כח הדיבור ומרומז בפסח שהוא פה סח. בערוך לנר (סוף מס' מכות) כתב לפרש מה דכתיב ביציאת מצרים 'ולא יחרץ כלב לשוננו', כי המדבר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים, ואומרים בשם הגאון זי"ע לפרש מאמר חז"ל לית עתירא מחזרא ולית עניא מכלבא, שהכונה כי בלאו דחזיר הכל נזהרים, אבל בלשה"ר שהיא קליפת הכלב אין נזהרים, והוי עני,

שאין לו שמירת המצות. ובעת יציאת מצרים תקנו סיבת הגלות, בתחילת הגלות כתיב 'אכן נודע הדבר', שבא בסיבת דלטורין, ועכשיו עשו תשובה על הדיבור לא טוב, ובזה נתעלו ממצרים, ולכן כתיב 'ולא יחרץ כלב לשונו', כי תקנו בחינת הלשון, ולא יכול הכלב לשלוט עליהם. וזה הכונה מש"כ בהגש"פ 'אנוס על פי הדיבור', בספר מגיד צדק להמגיד מפלאצק זי"ע פירש אנוס על פי הדיבור היינו הדבתם רעה שהביא יוסה"צ ליעק"א, ועי' מש"כ בהגש"פ שם משמואל בשם האבני נזר זי"ע, כי הגלות מצרים לא היה יכול לשלוט מבלי שיהיה נפגם בחינת הדיבור, ועי"ז היה כח להמצריים לשלוט עליהם, אבל כאשר תקנו הדיבור יצאו ממצרים. ובמדרש שיר השירים איתא כי י"ב חודש שמרו ישראל על הסוד של וישאלו איש מאת רעהו, ושום איש מישראל לא גילה דבר זה להמצריים, ובזה תקנו שורש החטא של אכן נודע הדבר.

בספה"ק זרע קודש [יומא ההילולא בי"א אייר] מבאר ענין מצרים שהוא הקליפה המעכב כח הדיבור של בני ישראל, כח הדיבור תלוי בב' ענינים, כח הדיבור, וכח השתיקה מדיבורים לא טובים, כי בעת שאדם מדבר דיבורים שהם היפך הטוב מאבד הכח לדבר דיבורים טובים, וזה נכלל בעבודת אות מ', וכמו שאמרו הדרדקי (שבת קה א) כי הב' ממזין מרמזין על מאמר פתוח ומאמר

סתום, וכן הוא בעצם מבטא אות מ' שפותח פיו ואח"כ סותמו, הרי הוא מורה על כח הדיבור עם כח השתיקה לאחר שמדבר מה שצריך. ואם האדם מקיים ב' הממזין בראוי, אז הוא זוכה למדת היסוד שעולה בגימטריא ב' פעמים מ'.

רבינו הקדוש, אומר הזרע קודש זי"ע, התחיל ש"ס באות מ' - מאימת, ומסיים ש"ס במ' סתומה - בשלום, להורות לנו כי דיבור האדם עשוי לדבר דיבורי תורה, כח הדיבור הוא מצד הנשמת חיים שעשה האדם לנפש חי' לרוח ממללא, וכאשר האדם מדבר דיבורי הנשמה, אז הוא נקרא מדבר, אבל כאשר אינו מדבר כן, רק מילי בעלמא אינו נקרא מדבר, כי הדיבור ניתן להשתמש בה לחיים, להיות נפש חיה, דהיינו הדיבורים שנאמר עליהם 'כי הם חיינו', ולא למילי דעלמא. וזה רמז רבינו הקדוש, כי בהתחלת הלימוד יש מ' פתוח, ובסופו יש מ' סתום, להורות שאחר גמר הלימוד בא השתיקה, וכלשון המשנה באבות לא מצאתי לגוף טוב משתיקה, בעניני הגוף טוב לשתוק ולא לדבר. ואומר הזרע קודש ש'מצרים' הוא כשנכנס היצר בין שני הממזין.

ימי הספירה הם ימי עבודה לתקן הפה רע, ספירה עולה בגימטריא פרעה, כי זה העבודה בימים אלו לתקן הפגם של הפה, ולתקן שיהי' לנו פה נקי לקבל את התורה לקיים למען תהיה

תורת ה' בפיה, הכל תלוי שיהי' הפה נקי וטהור, יש לרמז כי האדם צריך לקדש הפה בכל ה' מוצאות הפה, הרה"ק מבלאזוב זי"ע כותב בספר צבי לצדיק (פ' מצורע) שלכן נקרא כח הדיבור בשם 'פה' כי עולה ה' פעמים טוב, כאשר האדם הוא שמור בכל ה' מוצאות אז יש לו פה, היינו ה' פעמים טוב. י"ל כי ספירה הוא ספר ה', היינו שיאיר הה' מוצאות של הפה, היפך פה רע שיהי' פה טוב.

ימי הספירה הם ימי טהרה, יש לפרש הטהרה על טהרת הלשון, כי עבודת ימי ספירה הם להתעלות מבחינת בהמה האוכל שעורים לבחינת אדם האוכל חטה, אדם הוא בחינת מדבר, כשהדיבור הוא טהור אז נקרא מדבר, חטה עולה כ"ב ומרמז על כ"ב אותיות התורה. וזה העבודה של ספירה להשיג כח הדיבור שנוכל לקבל התורה.

בזמירות ליל שבת קודש 'כל מקדש' אומרים על שבת קודש טהורים יירשוה, היינו דרגא של ירושה, והוא ע"י טהרת הלשון, ורמז לדבר טהורים יירשוה עולה בגימטריא לשון הקודש, המורה שהלשון הוא בקדושה בבחינת פה קדוש, ומוזכר כמה פעמים בכתבי הגרמ"מ זי"ע כי א"ף בחשבון מנצפ"ך עולה לשון הקודש, כי ע"י קדושת הלשון בתורה ותפלה האדם ממתיק את האף, וזה כח הלשון, ובשבת טהורים יירשוה ע"י שמירת הדיבור.

נזר הפרשה

יוצא לאור ע"י ביהמ"ד נזר גדליהו - ברוקלין נ.י.

גליון תי"א - פרשת אחרי קדושים תשפ"ה

מלחמות תנופה

בנ"י מעצמם. רק התורה נותנת להם רשות בימים האלה שהם ימי מנוחה לבנ"י כמ"ש והי' בהניח ומודיענו הכתוב כי יש עתה לאל ידינו לגבור על אותו רשע. ובמדרש פ' אמור קורא זאת מלחמת תנופה ע"ש ע"פ הנ"ל כאשר ירים משה ידו.

מבואר בדבריו הקדושים, כי בכל שנה בחודש אייר יש כח של עמלק שבא לקרר בני ישראל מעבודתם, עבודת ימי הספירה הוא להיות משתוקק ומצפה לקבלת התורה, כמו שכ' החינוך בביאור המצוה, והעבודה הוא להיות מלא התלהבות וחשק וצפוי בימים אלו, ועמלק רוצה לקרר ולצנן האדם, כדכ' אשר קרך אשר צננך, והשפת אמת מגלה כי הוא מלחמה תמידית, בימי הספירה.

עוד מבואר בדבריו הק', כי ימי הספירה הם מסוגלים למחות עמלק, נצחון של עמלק הוא על ידי הרמת הידים, וירם משה ידו, והוא ענין התנופה שיש בעומה היינו להרים את הידים להקב"ה, והימים מסוגלים להכין עצמינו ליום הבכורים,

עמלק. והימים הללו אשר הקב"ה זוכר חיבתן של ישראל כמ"ש זכרתי לך חסד נעורייך כו' קודש ישראל לה' כו' אוכליו יאשמו. צריכין להתחזק. ובזה ימחה שם עמלק ונוכל לקבל התורה בשלימות בשבועות. וזה נתקיים בימי מרדכי ואסתר כמ"ש הדר קבלוה'.

ועוד כתב (פסח, תרמ"א) 'והניף את העומר כו' לרצונכם ממחרת השבת יניפנו. הענין הוא שבנ"י נותנים הראשית אל הבורא ית' ובכח הזה הם מתרוממין. וזה ענין הביכורים כמו שיש ביכורים בפרט כן בכלל ישראל מפסח עד עצרת. וע"ז נאמר כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל. לכן מצווים לעולם לזכור שנאת עמלק. והי' בהניח כו' תמחה. ומזכירין אותו קודם ניסן כדי לזכור בימים אלו שהם התחלת כחן של בנ"י דכתיב ובנ"י יוצאים ביד רמה. צריכין עתה לזכור למסור הכח אליו ית'. ועי"ז מתרומם לגבור על עמלק. וכ' לרצונכם וכ"כ בו לשון רשות אם תקריב מנחת בכורים כו'. כי זה צריך להיות עבודה

כתיב (ישעי', ל, לב) 'ובמלחמות תנופה נלחם בם', ורש"י מביא דברי חז"ל כי הנצחון על אשור הי' בליל ט"ז ניסן, ומלחמות תנופה הכונה לקרבן העומה שבכח העומר נצחו, ומשמע מדברי המדרש כי גם בימי המן שנתלה בט"ז ניסן הי' בזכות העומה וכתב על זה השפת אמת (פסח, תרנ"ז) 'איתא במד' מלחמת תנופה זה תנופת העומה דבזכות העומר הי' מפלת המן מזרע עמלק. דהנה תכלית יצ"מ הי' בהוציאך את העם כו' תעבדון את האלקים. ואותו הרשע עמלק עמד באם הדרך להפסיק בנ"י מכח התשוקה שהי' להם אל התורה. כמ"ש קרך בדרך ציננך. וז"ש שרפו ידיהם מן התורה. פי' התשוקה לקבל את התורה נתקררה מעט ע"י אותו הרשע ימ"ש. כי ביצ"מ היה להם המשכה אחר הקב"ה בכל לב כמ"ש לכתך אחרי במדבה. וכן הוא בכל שנה שנתחדש יצ"מ וקבלת התורה. ואיתא בא להורגך השכם להורגו. לכן צריכין לזכור מיד ממחרת השבת להכין עצמו למחיית זכר

שהרי קרבן העמר נקרא מנחת בכורים, כדכ' ואם מנחת בכורים, ועל בכורים נאמר תרומת ירך אלו הבכורים, שבכורים הם הכח להגביה הראשית להקב"ה ולהרים הידים ולהתגבר על עמלק, [כמו שמבואר בדברי השפ"א פ' כי תבא], והשפת אמת מגלה לנו כי יש עתה בימי הספירה הכח להתגבר על עמלק, כי יש הכח בימים אלו של בכורים להרים הידים להקב"ה.

מלחמות תנופה עולה בגימטריא ספירת העמר, הימים הם ימי מלחמה, מלחמה להגביה את עצמו, להניף ידיו היינו רשותו להקב"ה, תנופה בגימטריא ישראל כדאיתא בספ"ק, ישראל הוא איש מרום, למעלה מן הטבע, בבחינת יד רמה, והמלחמה בימים אלו הוא שיהיה 'וגבר ישראל', מלחמות עולה בגימטריא תקכ"ד בגימטריא תלמוד בכלל, כי האופן ללחום מלחמות תנופה

הוא ע"י לימוד תורה שבעל פה, שבוה גחלים אתה חותה על ראשו.

מיוחדים המה ימי שבתות, מלחמת עמלק עולה בגימטריא תשנ"ח, בגימטריא יום שבת, שבת להוי"ה, ברית עולם, כי בשבת קודש יכולים לקיים תנופה, בכח הנשמה יתירה, וללחום מלחמות תנופה בכח התורה שלומדים בשבת קודש.

אחרי מות שני בני אהרן

כתיב 'אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימותו', בפשטות אנו מפרשים לשון בקרבם היינו שנתקרבו להקטיר קטורת, אבל כבר גילה לנו האוה"ח הקדוש, כי מלת בקרבם מורה על עוצם התקרבותם לפני ה', היינו שנתדבקו בדביקות גמור בהקב"ה, והגיעו בקרבם עד מקום ששייך לומר עליו לפני ה', ובלשונו 'שנתקרבו לפני אור העליון בחיבת הקודש ובוה מתו וכו' לא נמנעו מקרוב דביקות נעימות עריבות ידידות חביבות נשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם. וכן מבאר הרמח"ל ענין נדב ואביהוא, כי כל מיתתם היתה מחמת דביקותם בהקב"ה, וכבר קראוהו המגלה עמוקות בשם מיתת נשיקה.

הייתי מצטער וכו' ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו, והגמרא מסיים שיצאה נשמתו באחד, ואמר הרה"ק מריזין [וכן כ' בספרי הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין], כי רבי עקיבא אמר כי כל ימיו בעת קבלת עול מלכות שמים הי' מדבק עצמו בדביקות נפלאה, וכמו שאיתא בראשונים שבעת אמירת קריאת שמע צריך האדם לקבל על עצמו מסירות נפש עבור בוראו, ורבי עקיבא הי' מדבק עצמו בבוראו בקבלת עול מלכותו עד כלות הנפש, אך עד ולא עד בכלל, כי הרי מצווין אנו כדכ' בפרשתינו, 'וחי בהם' ודרשו חז"ל ולא שימות בהם, ולכן הי' צריך למנוע את עצמו בעת קבלת עול מלכות שמים שלא להיות בטל לגמרי, אבל אמר ר"ע עכשיו שבא לידי - היינו כי בין כך אני עומד למות ע"י הרשעים האלו, הרי אין כאן צווי של וחי בהם ולא שימות בהם, אז אמר ר"ע שהרי יכול לקרות ק"ש בשלימות הכונה, להתדבק לגמרי בבוראו ועד

דביקות ממש - עד ועד בכלל, וזה היתה כונתו במה שאמר 'ולא אקיימנו', והגמ' מעיד כי לא מת רבי עקיבא ממסרקות של ברזל, ולא שלטה בנשמתו ידי זרים, רק יצאה נשמתו באחד, בזה שנתאחד בבוראו.

ובספר זרע קודש מפרש, כי זה הענין כאן אצל הסתלקות של נדב ואביהוא, הכתוב מעיד עליהם כי מתו מהתקרבותם לפני ה', וכאמת כל פעם בעבודתם הי' בדביקות כזה שהי' בבחינת מיתתה, היינו שבאו לידי דביקות עצומה עד שהי' גופם כמת, וזה הכונה 'אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני הוי"ה', אבל בכל פעם היו חוזרים לחיותם, בבחי' רצוא ושוב, אך כאן לא חזרו לחיותם רק נשאר וימותו.

בני ישראל זכו ע"י קרבנות לפני ה' שביום הכיפורים זוכים להתקרב לפני ה', לפני ה' תטהרו, והיינו כי הם הגביהו כל בני אתם, והמשיכו לכלל ישראל זה הכח כי ביום הזה יבואו לדרגא זו.

בספר זרע קודש מדייק כפל הלשון בקרא, מתחילה כ' כבר אחרי מות ולמה הוכפל עוה"פ 'וימותו', ורגיל הי' **אאמ"ו** ולל"ה לפרש הענין עפ"י מה דמצינו בגמ' אצל רבי עקיבא שאמר כל ימי

להבין הדבר יותר, נקדים דברי השפ"א ביסוד החטא של נדב ואביהוא, התורה מגדיר החטא בהקטורת שהקריבו שהי' 'אשר לא צוה אותם', הבעל הטורים מפרש עפ"י טעמי המקרא שהכונה שצוה להם 'לא', אבל פשטות הקרא הוא שהי' חסר צווי, וכל החסרון הי' שעשו בלי הצווי, הרי שהשיגו דביקות נפלאה עד שמרוב קדושת מעשיהם נסתלקו, ואעפ"כ הי' חסרון בעבודתם כי הי' בלי הצווי. והכונה בזה הוא, כי כתיב אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, היינו כי האדם צריך ליכנס חיותו בהמצוה, שיעשה המצוה עם כל החיות שלו, ועי"ז שהאדם מכניס חיותו בהמצוה אז האדם ממשיך חיותו מהמצוה עצמה, כי המצוות נותן לאדם חיות, ועל ידם הוא רבוק בחיות אמיתית, וזה עומק הפירוש במה דכ' אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, היינו כי האדם צריך לעשות המצוה באופן כזה שישאוב כל חיותו מהמצוה, וחי בהם, שכל חיותו יהי' מהם, ואם האדם מפקיר חיותו בעבור המצוה, ומניח כל חיותו בתוך המצוה, אז המצוה חוזרת ונותנת לו חיות חדש, חיות מהמצוה עצמה, חיות עילאה, והיינו וחי בהם כפי' השני שהוא חי מהמצוה. נמצא כי ע"י שהאדם מצווה ועושה, יכול הוא להקריב כל חיותו בעשיית המצוה, והמצוה עצמה חוזרת ונותנת לו חיות, אבל כאן בבני אהרן שלא נצטוו להקריב קטורת, אז אף שמצדם נתקרב בקירוב עצום וחזק, אבל לא חזרה חיותם, כי לא הי' להם צווי שממנה ישאבו חיותם, וזה וימותו השני שנכתוב בקרא, שנשארו במיתתם, כי לא חזרה להם החיות ע"י המצוה. כן שמעתי ביאור

הענין מאמ"ו זללה"ה עפ"י דברי הזרע קודש והשפת אמת.

השפת אמת מביא בשם החידושי הרי"מ זי"ע (שבת הגדול, תרמ"ו) 'אמרו' ז"ל אמר על המד' בזאת אני בוטח. כי כל חטא נדב ואביהוא היה אשר לא צוה. ועיקר כח עוכד ה' צריך להיות בכח הציווי כמ"ש ה' אורי כו' בזאת אני בוטח לא לסמוך על דעתו וחכמתו'. וכ"כ עוד (שמיני, תרל"ט) 'בשם מו"ז ז"ל על חטא נדב ואביהוא אשר לא צוה אותם. ללמוד מזה קו"ח לטובה מה אנשים קדושים כאלה שבוודאי דבר גדול עשו. אעפ"כ ע"י שלא צוה אותם נענשו. א"כ המקיים מצות אף שהוא שפל ואינו יודע טעם המצוה כלל אעפ"כ חביב הוא לפניו ית'. כי כח הציווי ממנו ית' הוא יותר מכל הטעמים' עיי"ש מש"כ עוד. וכתב עוד (שמיני, תרנ"ט) 'אמר מו"ז ז"ל דיש ללמוד מזה דעיקר עשיות המצוה בכח הציווי וזה למעלה מכל הכוונות שהרי נדב ואביהוא שהיו גדולי עולם והי' להם כוונות ויחודים וסודות במעשיהם. אעפ"כ מצד שלא צוה אותם נענשו. קו"ח מדה טובה המרובה המקיים המצוה לעשות ציווי הבורא אעפ"י שאינו יודע כלום חשוב ככל הכוונות' עכ"ה.

ענין הביטול ועשיית הציווי ה' כחוק בלי טעם, מובן יותר בהקדמת דברי הקדוש הגאון רבי אלחנן זצ"ל הי"ד בכיאורי אנדרות הש"ס, על מה דכתיב לא תתורו אחרי לבבכם, ודרשו חז"ל זה מינות, והקשה הלא מינות הוא שאלה של דעות, אפיקורסות ודעות כוזבות, ומה זה שייד לבב, יותר הי' לו לכתוב אחרי דעתכם, אך כותב שם דבר נפלא כי כל הפילוסופים המכחישים אמיתת הבורא,

ואומרים כי יש בירה בלי מנהיג, הלא החוש יכחיש זאת, וכל בר שכל יראה כי א"א שיהי' בלי מנהיג, והאיך שייד שאלו הבעלי שיטה יכחישו זאת, אך כתיב כי השוחד יעור עיני חכמים, אף מי שהוא חכם ויודע האמת אם מקבל שוחד רואה ההיפוך, כח השוחד מעורר עיני השכל שלא יראה האמת הכי פשוט, וכל אדם הוא משוחד מתאות גופו וחשקת לבבו, ואחר שמקבל שוחד א"א לו לראות אפילו הדבר הכי פשוט, א"כ כל סיבת המינות הוא מה שהאדם יש לו לב משוחד בתאות ומחשבות רעות, ושוחד זה גורם לו לחשוב מחשבות כאלו, ולראות דברים ממש בהיפוך ממה שהם, עי' בדברי הנועם אלימלך ריש פ' שופטים, [ועי' בהיכל הברכה פ' משפטים מה שמביא מעשה נפלא בהאזהב ישראל בענין שוחד]. נמצא כי עיקר יסוד המינות הוא אחרי לבבכם, ואם מטהר הלב מכל סיג ופגם, עי"ז ממילא יראה האמת, ויאמין בה' ולא יהי' שכלו מכולכל במחשבות של מינות וכדומה, ולכן מצינו שאמרו חז"ל לא עבדו ישראל העגל אלא כדי להתיר להם עריות, פי' כי כל הסיבה שעשו להם שיטה של עבודה זרה הוא מצד נטיית הלב לדברים שנפשו של אדם מחמדתו, וזה כבר משחד האדם לראות דמות של משה פורח באויר ושיצא עגל הזהב, וכן הוא באמת כל אדם, מה שהאדם מצדיק מעשיו בשיטה זו או זו, אין זה מחמת כי מעשיו הם תוצאה משיטה, אלא שהשיטה הוא תוצאה מנגעי לבבו האומרים לו לעשות זה או זה, ומזה הוא בא לידי עיקום השכל ע"י שוחד הלב, ובונה שיטות ותולה עצמו לפעמים באילן גדול כאשר באמת הכל

הוא תוצאה ממחשבה רעה ומתאוות אסורים.

כתיב קדושים תהיו, איש אמו ואביו תיראו, אל תפנו אל האלילים, אל תפנו אל האלילים הוא תוצאה מקדושים תהיו, אם יש גדר ערוה, והאדם נקי מתאוות, אז אינו פונה אל דברים של אל, דברים שהם הבל ורעות רוח, כי כל הפני' לאלילים הוא תוצאה מחסרון של קדושה, וכשהאדם מקיים קדושים תהיו, אין לו פני' אל אלילים, ויסוד הכל הוא הקדושה של האדם שלא יהי' משוחד ע"י רצונות וחמדת הגוף.

וכאשר אנו מבינים זאת, הרי אנו יודעים כי א"א לאדם לעבוד השי"ת כפי השגותיו וכפי הבנתו, כי הרי הוא מלא נגיעות מנגעי לבבו, ואדרבה האדם צריך לבטל עצמו בבחינת שמיעה, ע"י הביטול הזה הרי הוא עושה רצון השי"ת בשלימות, ועי"ז הוא זוכה כי הקב"ה מטהר לבו ונעשה לבו נקי מנגיעות ומרצונות זרים, ואז כבר רצונותיו הם רצון בוראו, ותשוקותיו הם טהורים. ואדרבה כל עבודת האדם הוא לטהר לבו מנגיעות, וזה ע"י ביטול העצמיות, כי עי"ז זוכה כי מן השמים יטהרו אותו. ואם רוצים לזכות להטהרה של מה מקוה מטהר את הטמאים צריכים לבחינה זו של ביטול, ביטול היש לגמרי דוגמת הביטול שהאדם מבטל עצמו בהכנסו למקוה, בדברי החינוך שנעשה כאילו העולם כולו מים כמו קודם הבריאה.

כתיב 'ובחוקותיהם לא תלכו, את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת בהם וגו' ושמרתם את חקתי וגו' וחי בהם אני הוי"ה, ואיתא בתורת כהנים 'ושמא תאמר להם חוקים ולנו אין חוקים ת"ל ואת משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו, עדיין יש מקום ליצה"ר להרהר ולומר שהם נאים משלנו ת"ל ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם, והביאור בתורת כהנים מבואר בשפ"א ליקוטים, חוקה נקרא דבר שכן צריך להיות, וכאשר הכתוב אומר ובחוקותיהם לא תלכו הרי קורא הכתוב לזה שם חוק, ומה המובן חוק על זה, רק הפסוק מדבר על אלו הדברים אשר נפשו של אדם מחמדתו, אשר טבע הגוף נוטה לדברים אלו, וכמבואר בארוכה בדברים הקדושים של האוחה"ק, ואם הגוף נוטה לזה מעצמו הרי הוא באמת כמו חוקת העולם שהוא יעסוק בענינים אלו, ועל זה מזהיר הכתוב ובחוקותיהם לא תלכו, החוקים שלהם אינם בשבילכן אף שאתה רואה כי כן הוא הטבע, האדם צריך לעשות היפוך הרצון של הגוף והיפוך מה שהגוף נוטה, ושמא תאמר להם יש חוקים, כי הם עושים כפי הטבע, ולנו אין חוקים, הדברים שאנו עושים הם היפוך הטבע והיפוך הרצון, רק שאנו מכניעים רצוננו לעשות ההיפוך, ולזה אמר הכ' ואת חקתי תשמרו גם לנו יש חוקים, והמובן היא כי גם זה חוק וטבע שהאדם יעשה כך, כי כאשר יגיע לזה הרי גם גופו יתהפך לטבע אחרת וירצה לעשות רצון בוראו, רק עכשיו מוטל

על האדם לבטל רצונו לעשות רצון קונו, וכאשר יעשה כך יזכה שהקב"ה יעשה רצונו לרצון אחר שירצה רצון ה', וזה שממשיך התו"כ עדין יש מקום להרהר ולומר שהם נאים, פי' כי אף אם כופה רצונו לעשות רצון בוראו ואפי' שהורגל בזה, אבל עדין י"ל שזה בבחינת הרגל נעשה טבע, ואין זה חוק הנאה לעולם, היינו טבע האמיתי של האדם, לזה אמר כי היא חכמתכם ובינתכם להבין ולראות כי חוקים אלא הן הטבע האמיתי של האדם, וזה רצון האמיתי של הבריאה.

וכל זה יכול האדם להשיג רק ע"י הביטול לרצון השי"ת, עד שזוכה שהשי"ת מהפך כל הטבעיות שלו, שאינו רוצה שום דבר אחר רק רצון ה', וכדכ' והתקדשתם והייתם קדושים, קודם צריכים והתקדשתם, פעולה של קדושה אף כי עדין אינו נעשה קדוש, והשכר הוא כי ע"י מה שהאדם מקדש את עצמו, זוכה שיהי' נעשה גופו קדוש, ומכנים חיות בתוך גופו שנתהפך להיות רצונו כהנשמה, וזה הכונה וחי בהם שכ' הרמב"ן כאלהו וחנך, שיכול האדם להמשיך חיות כזה עד שגם גופו נתעלה ונעשה עצם הקדושה, וכמבואר בדברי האוחה"ת הק' פ' חוקת על הפסוק ומבמות הגיא, כי לולי החטא הי' הגוף עולה למעלה בעת מיתת האדם, כאלהו שגם גופו עלה, כי הי' הגוף מזוכך לגמרי, וזה הכונה וחי בהם, שצריך האדם להמשיך כ"כ חיות עד שממשיך חיות כזה שיכול הגוף להיות חי לעולם.

לתרום, להערות או לקבל הגליון

nezerhaparsha@nezergedalyahu.com / 347-486-2093

נזר הפרשה

יוצא לאור ע"י ביהמ"ד נזר גדליהו - ברוקלין נ.י.

ג'ליון ת"כ - ימי הספירה פרשת אחרי קדושים תשפ"ה

והוצאתי את צבאותי את עמי בני ישראל

מורה על שלימות עבודת ימי הספירה לבוא לידי שלימות הבחינה של צבאות.

ימי ספירה הם ימי מלחמה, ללחום מלחמת ה', ולכן הם ימי תיקון המדות, איתא בספח"ק משמיע שלום מחרה"ק רבי שמעון שלום מאמשינוב זי"ע כי צבאות בנימטריא 'גוף קדוש', נמצא שאנו צבאות ה', כדי לילך למלחמה ללחום נגד הגוף החומרי שרוצה להוריד את האדם שיחיה חיי גוף ולא חיי נשמה.

והדברים מבוארים בקדמונים שיש מלחמה בין הגוף והנשמה, וזה לשון הרמח"ל בספרו דרך ה', 'ואולם להיות הדבר הזה נשלם כראוי, גזרה החכמה העליונה שיהיה האדם מורכב משני הפכים, דהיינו מנשמה שכלית וזכה, וגוף ארצי ועכו, שכל אחד מהם יטה בטבע לצדו, דהיינו הגוף לחומריות והנשמה לשכליות, ותמצא ביניהם מלחמה, באופן שאם תגבר הנשמה, תתעלה היא ותעלה הגוף עמה, ויהיה אותו האדם המשתלם בשלימות המעותה, ואם יניח האדם שינצח בו

בני ישראל במצרים היתה לקבוע להם שם זה, שהם צבא ה'.

ובספר אור גדליהו (פר' וארא) כתב 'ודבר זה הוא מחייב גדול לבני ישראל, שצריכין לידע שהם צבא ה', והנהגה של צבא ה' צריכה להיות אחרת לגמרי, וצריכין לקחת משל מצבא אומות העולם, שבכל עת ובכל שעה שהם נמצאים בצבא הם תחת רשות אחרת לגמרי, ומחייב הנהגה אחרת, כן בני ישראל להבדיל, שהם בצבא ה' צריכין לידע שזה מחייב גדול, והוא מחייב באופן תמידי, שבכל עת הוא נמצא בצבא, וצריך שהנהגותו יהי' מתאים עם הנהגה של צבא ה'. עי"ש בהמשך דבריו.

כל תיקון המדות בימי הספירה, הם מכח מה שהאדם יודע חשיבות שלו, כי הוא הצבא של הקב"ה, וזה מחייב מדות טובות ומתוקנות והנהגה אחרת, ועבודת ימי ספירת העמר הוא להביא לידי גילוי שלימות העבודה של צבאות ה' בתוך כל יחיד ויחיד, ולכן צבאות במילוי צד"י בי"ת אל"ף וי"ו תי"ז עולה אלף ס"ה כמנין ספירת העמר, כי זה

הנה כדי להבין עבודת ימי הספירה, עלינו להתבונן ולהבין מטרת היציאה ממצרים, ובה נבוא להבין מה עלינו להשיג בימים אלו, ימים של אחרי יציאת מצרים שמוטל עלינו להכין עצמינו לקבלת התורה. בתורה הק' כתיב (וארא ז, ה) 'והוצאתי את צבאותי את עמי בני ישראל מארץ מצרים בשפטים גדלים', וכתיב (בא יב, מא) 'ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים', היציאה ממצרים הי' שנהי' צבאות ה'. ובלשונו הק' של השפת אמת (בא, תרל"ז) 'ועל זה נבראו בני ישראל, שנקראו צבאותי, שלוחמים מלחמת ה', לברר כי הוא המלך אשר הכל שלו'.

אאמ"ו זללה"ה הי' רגיל להגיד דברי האור החיים הק', כי גילתה לנו התורה מי הם צבא ה', וה"ק את צבאותי המיוחדים לי, ומי הם צבאותי, ומפרשת התורה את עמי בני ישראל, והוא כמו בנין אב, שהתורה מפרשת כאן לידע בכל מקום מי הם צבא ה' ומי נקרא בשם צבאותי, וכל הנהגת השי"ת עם

החומה, הנה ישפל הגוף ותשפל נשמתו עמו, ויהיה אותו האדם בלתי הגון לשלימות, ונדרחה ממנו ח"ו, ולאדם הזה יכולת להשפיל חומרו לפני שכלו ונשמתו, ולקנות שלימותו כמ"ש.

וכן מבואר בדברי המלבי"ם בכמה מקומות, כי המלחמה הוא תוצאה מהעירוב טוב ורע בעת חטא עין הדעת, ובלשונו (בראשית ו, ג) 'שהנשמה שנתנה בגוף יש לה מלחמה תמידית עם הגוף שזונה אחרי יצרי התאוות'. וכן הוא לשון קדשו של הקדושת לוי (פר' חקת) 'כי הכלל, הנשמה והחיות אשר באדם אשר הנשמה והחיות נחצב מתחת כסא הכבוד רוצה תמיד לעבוד את הבורא ברוך הוא בלי הפסק רגע אחד, רק הגוף אשר באדם אינו מניח, ויש מלחמה תמיד בין הנשמה והחיות עם הגוף והאדם, הזוכה מנצח את הגוף לעשות כרצון הנשמה'. וזה הוא עבודת כלל ישראל בזה שהם נעשו צבאות ה', ללחום המלחמה ולהשיג המטרה שיהי' 'גוף קדוש' כמרומז בדברי המשמיע שלום.

ובשבת קודש יש עבודה מיוחדת של בני ישראל, שאז נתעלים מדרגת צבאות לדרגת בן, כי בשבת יש מנוחה מבחינת מלחמה, כמבואר בדברי השפת אמת (יתרו, תרמ"ד) 'אבל ביום השבת יומא דנשמתין בלבד ואין בו השתתפות הגוף. ולכן הנחילנו יום השבת, שאין בו מגע נכרי, שהיא בחינה המיוחדת לבני ישראל בלבד, בחינת ה' עוזי' כמ"ש לעיל. ובחול כתיב 'ועשית כל מלאכתך', היינו על ידי היגיעה בעולם הזה כדי להחיות כל הברואים שהוא בהשתתפות נשמה וגוף, 'ועשית' הוא לשון כפיה, שיש מלחמה בימי המעשה. אבל ש"ק נק' מנוחה, וכן בגוף הישראלי יש כח לנשמתו לנבור על הגוף יותר בשבת קודש. ולכן נק' נשמה 'יתירה' בתוספת כח, דבחול כח שניהם שוה, ונלחמת הנשמה עם הגוף, ובשבת הגוף נכנע'. ובמקום אחר (שמות, תרס"ד) כתב 'הנשמה אש מן השמים, והגוף מתנגד אל כח הנשמה. וכפי נצחון המלחמה שאין הגוף משנה

כח הנשמה, כך זוכה גם הגוף לקבל הארה מן הנשמה'.

המילוי של צבאות לחוד עולה תקס"ו, והוא גם כן המילוי של יעקב יו"ד עי"ן קו"ף בי"ת, והוא גם כן הגימטריא של משיח בן יוסף. ונראה לרמז בזה ענין אחר מה שנכלל בעבודת בני ישראל בהיותם צבאות ה'. מי שהוא במלחמה יודע כי אין פחד כלל מהשונא, כמו שכתוב בתורה הק' ליוצאי מלחמה שלא יהיה להם פחד, וזה שאמר דוד המלך ע"ה 'גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי', עבודת בני ישראל בהיותם צבאות ה' הוא לילך בצלמות ולא לירא, מתוך ידיעה שהנני עושה שליחות הבורא יתברך והנני לוחם מלחמת ה', וזה מורה שהמילוי של צבאות עולה צלמו"ת, ועל ידי זה יכולים להתגבר 'כי אתה עמדי'. וזה הוא עבודת הספירה, לילך למלחמה ולהשיג המטרה, עם זה שכל אחד יודע הקשיים שיש בעבודה של המלחמה נגד הגוף ורצונותיו, אבל מאידך גיסא יש לו הכח מצד שהוא צבא ה'.

עבודת יום נצח שבנצח

לדברי החובת הלבבות (שער יחוד המעשה פרק ה) 'ואמרו על חסיה, שפגע אנשים שבים ממלחמת אויבים, ושללו שלל אחר מלחמה חזקה, אמר להם, שבתם מן המלחמה הקטנה שוללים שלל, התעתדו למלחמה הגדולה! אמרו

הנקודה האמצעית שהוא הנקודה המרכזית שבספירה.

ויש להבין מה זה נצח שבנצח, בספר עומר התנופה מבאר מדת נצח כמו שאמרנו שהוא נצחון המלחמה, מלחמת היצר. והנה נצח שבנצח הכונה

יום כ"ה בספירה, נצח שבנצח, הוא יום האמצעי שבספירה, כמו שמביא החתם סופר בתשובה (יו"ד סי' רלג) כי בין אם מתחילים מלמעלה למטה, או מלמטה למעלה ממלכות שבמלכות, הרי יום כ"ה הוא נצח שבנצח, והוא

לו, ומה היא המלחמה הגדולה, אמר להם: מלחמת היצר וחייליו. ומן התימה, אחי, כי כל אויב שיש לך, כשתנצח אותו פעם ושנים, ירף ממך ולא יעלה על לבו להילחם בך, לדעתו יתרון כחך על כחו, והוא מתייאש מנצח אותך ומגבור עליך. אבל היצר אין מספיק לו ממך ניצוח פעם ומאה פעמים, בין שנצח אותך, בין שנצחתו. כי אם ינצח אותך - ימיתה, ואם תנצחהו פעם אחת - יארוּב לך כל ימיך לנצח אותך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אל תאמין בעצמך עד יום מותך. ואינו מקיל בקטנה שבקטנות ענייך לנצח אותך בה, כדי שתהיה לו מדרגה לנצח אותך במה שלמעלה ממנה.

ומבואר עוה, כי עיקר מלחמה הגדולה אחר נצחון הראשון הוא נצחון של נסיון הגיאות, היינו הגיאות מנצחון המלחמה עצמה. וזה הוא נצח שבנצח, היינו הנצחון על הנצחון, הנצחון השני שהוא נצחון מדרת הגיאות. וזה הוא באמת נקודת הספירה לבוא לידי ענוה, וזה הוא ענין שנצח שבנצח שהוא האמצע של ימי הספירה.

בסדר מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם הקנין של יום כ"ה הוא 'המכיר את מקומו', ולפי מה שפירש המדרש שמואל בא' מן הדרכים, הוא ענין ענוה וביטול מדרת הגיאות, שלא יחפש מקום חשוב, רק יהא בעיניו שפל רוח. והוא מתאים ליום הספירה שהוא נצח שבנצח.

המכיר את מקומו עולה בגימטריא תתס"ח, ויש לומר בזה דברים על דרך הרמז, הנה ידוע כי בחטא אדה"ר נפגמו הב' דלתי"ן שבשם שד"י ובשם אדה"ר, ונשאר האותיות יש אני, היינו כי דל"ת מורה על ענוה, מל' דל ולית ליה כלום מגרמיה כלום, ובחטא אדה"ר שהנחש אמר 'והייתם כאלהים' היה פגם בזה האות דל"ת, ונשאר 'אני' המורה על גיאות ו'יש' המורה על גיאות, ועבודת האדם הוא לתקן ב' הדלתו"ת, והוא עבודת האדם ביום הזה של נצח שבנצח כנ"ל, והיינו המכיר את מקומו המרמז על תיקון מדרת ענוה, המרמז באות דל"ת, ב' פעמים דל"ת עולה תתס"ח, שמורה כי יום זה הוא עבודת תיקון הפגם של גיאות שיש בכריאה.

וזה באמת עיקר עבודת האדם בימי המעשה, להשיג מדרת הענוה ושלא יבא לידי גיאות וישכח ה' עושהו. ראיתי בדברי חגרמ"מ זי"ע כי ששת ימי בראשית אחד שני שלישי רביעי חמישי השישי, האותיות של הראשי תיבות והסופי תיבות עולות תתס"ח, והוא כי זה עיקר עבודת האדם - להשיג זה הדרגא ולתקן הב' דלתי"ן. וזה הוא עבודת היום של המכיר את מקומו.

ויש עוד אופן לפרש ענין של המכיר את מקומו, כמו שכתבו המפרשים, והוא כי יש לאדם להכיר מה הוא המקום שלו, יש לאדם בית שהוא גר בו, אבל זה צריך להיות לו מקום עראי, אבל הבית המדרש צריך להיות מקומו, האדם צריך להכיר ולידע כי זה הוא המקום שמשם הוא שואב חיותו, לידע כי העת הפנוי שיש לו הוא צריך להיות מצוי בבית המדרש, וזה הכונה המכיר את מקומו. דבר זה נוגע מאוד לשבתות האלו, שיש שעות ארוכות אחה"צ, וצריכים להקדיש שעות מהם להיות בבית המדרש וללמוד, ולא לאבד את השבת קודש בדברים של מה בכך.

רמזים על הפסוק 'קדושים תהיו'

וכפי מה שפירש בו בעל דין הקדוש מוה"ר שמשון מאוסטרפאליע זצוק"ל הי"ד) אשר כביכול בדיקנא קדישא יש תתע"ו נימין הוא סוד משגב לעתו"ת בצרה (תהלים ט, י), ונמשכים הרחמים, וזה מרמז כי ענין 'קדשים תהיו' הוא המשגב בעת צרה.

התפלה לעורר רחמים על ידי י"ג מדות של רחמים, י"ג תיקוני דיקנא קדישא זקן מלא רחמים, וכן הוא מנהג ישראל בכל תפוצות הגולה לומר הי"ג מדות של רחמים בימים ההם בזמן הזה, והנה כתבו המקובלים הקדמונים (בעל הקרנים

קדשים תהיו עה"כ עולה בגימטריא תתע"ו, לרמז כי ע"י קדושה זוכים להמשיך י"ג מכילין דרחמי, כמו שכ' בבני יששכר לרמז במספר תתע"ו, וזה לשונו (מאמרי חדש אלול מאמר א) 'וענין תתע"ו הוא כאשר אומר לך, הנה למד היש"י למשה סדר

ויש להוסיף, כי ימי ספירה הם 'לקדשנו', ועיקר ימי ספירה הם בחודש אייר, אשר אייר מבואר הוא ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל, ואיתא בבני יששכר (מאמרא לחודש אייר) כי אלו ארבעה עולים בגימטריא תתע"ו, והוא רמז כי ימים אלו של חודש אייר הם מסוגלים ומיוחדים לעבוד על ענין 'קדשים תהיו', ולזכות לרחמי שמים בהארת ה"ג מכילין דרחמי.

'קדשים' במילוי קו"ף דל"ת שי"ן יו"ד מ"ם עולה אלף פ', כמנין ה' פעמים גבורה והוא המתקת הה' גבורות ע"י קנין מדת הקדושה. המילוי לחוד של קדשים עולה תרכ"ו עולה בגימטריא צניעו"ת, כי ע"י מדת הצניעות זוכין לקדושה. המילוי תרכ"ו בגימטריא אד"ם במילוי אל"ף דל"ת מ"ם שעולה תרכ"ה ועה"כ הוא תרכ"ו, כי שלימות האדם הוא ע"י מדת הקדושה.

'קדשים' הוא לשון רבים - כי פרשה זו בהקהל נאמרה, ובלשון יחיד הוא 'קדש תהיה', קדש במילוי קו"ף דל"ת שי"ן, עה"כ בגימטריא מקרא משנה גמרא, כי אי אפשר לבוא לידי קדושה רק ע"י לימוד התורה.

'קדשים תהיו' במילוי עולה אלף תקנ"ג, בגימטריא 'לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי'.

ליקוטים מספר יכהן פאר

על עבודת חודש אייר ללחום נגד עמלק

'הנה אי' בסה"ק דמלחמת עמלק היתה באייר, ולזה הנה ניסן כח אהבה, אייר כח יראה, וצריכין עיקר בזה החודש לעבוד ביראה, דזה דאי' שכח עמלק הי' מחסרון יראה ולא ירא אלקים, ולזה צריכין להגביר עליו בכח היראה, איר [ביו"ד א'] אותיות ירא, מבואר מדבה"ק כי עבודת חודש אייר הוא יראה, ובזה מתגברים על עמלק. ויש להוסיף אולי כי לכן שבת קודש מיוחד למלחמה זו, כי שבת הוא ירא שבת, שבת זוכין ליראה, ובכח היראה של שבת מתגברין, ולפי דבריו מובן כי בחודש אייר צריכין לשמור כח השבת ביותר, ולשאוב יראה מכח השבת לכל ימות השבוע.

עוד כתב 'דאיתא דבחודש אייר היתה מלחמת עמלק, דהניח עצמו על גאות

ועצבות רח"ל, וצריך לראות לבוא להכנעה וענוה ושמחה, עמלק רוצה להפריד בין הגוף להנשמה, וע"י גאווה אמרו חז"ל אין אני והוא יכולין לדור בדירה אחת, וע"י עצבות אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה, נמצא ע"י עצבות וגאווה הוא מפריד האדם מהחלק אלקי ממעל אשר בקרבנו, וע"י ההתגברות על עמלק אנו מייחדים הגוף והנשמה, ענוה עולה קל"א, שמחה עולה שנ"ג, ביחד הם תפ"ד בגימטריא גוף נשמה, וזה הוא עבודה של ימי הספירה להיות תמימות, היינו תמים ע"י איחוד נשמה וגוף, ענוה ושמחה עם וי"ו המחבר עולה בגי' תמים וכן נשמה וגוף, וזה עבודת ימי הספירה לייצר האדם השלם שמאחד הגוף והנשמה.

עוד כתב 'איתא בספה"ק דבאייר היתה מלחמת עמלק דכל כחו על ידי הפירוד כדאי' ברפידים, וזה אייר עם ב' יודין שע"י שב' יודין באו ביחד מבגברים על עמלק, הכונה בזה כי בכלי יקר כתב כי רפידים הוא אותיות פרידים, וההתגברות על עמלק הוא ע"י האחדות בכלל ישראל, וב' יודין מרמז על התחברות ב' יודין יחד, וב' היודין הוא שם הוי"ה כידוע, כי לכן הדפיסו בסידורים במקום שם הוי"ה ב' יודין, כי באחדות ב' יהודים שאין אחד גבוה מהשני נתהוו גלוי שם הוי"ה, וזה עבודת חודש אייר, שיהי' אחדות בין בני ישראל, ובזה מתגברים על עמלק.

לתרום, להערות או לקבל הגליון

nezerhaparsha@nezergedalyahu.com / 347-486-2093